

РЕЦЕНЗІЯ

професора кафедри оперативно-розшукової діяльності та національної безпеки Національної академії внутрішніх справ, кандидата юридичних наук, доцента Моргун Надії Сергіївни на дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. З метою захисту національної та міжнародної безпеки держави спільні слідчі групи постійно посилюють взаємодію та координацію своїх дій щодо нейтралізації чинників, які впливають на національні та міжнародні інтереси суспільства, а також здійснюють співробітництво з відповідними установами інших держав і міжнародними організаціями, що працюють у зазначеному напрямі.

Вивчення передового міжнародного досвіду сприяє виявленню проблемних аспектів у національній правовій системі, а також дозволяє адаптувати її до умов сьогодення. Іноземний досвід діяльності уповноважених компетентних органів держав під час розслідування кримінальних правопорушень слугує перспективним напрямом для впровадження в діяльність спільних слідчих груп інноваційних методик розслідування транснаціональної злочинності. Застосування тактичних прийомів та їх комплексів спільними слідчими групами під час розслідування кримінальних правопорушень у поєднанні зі спеціальними знаннями, уміннями та навичками психологічного впливу є взаємодоповнюючими діями, спрямованими на вирішення завдань кримінального провадження. Під час розслідування транснаціональних кримінальних правопорушень пріоритетну значущість має створення та діяльність спільних слідчих груп. Від правильного та чіткого визначення передумов створення правового поля під час здійснення міжнародного співробітництва залежить стан правопорядку як всередині нашої держави, так і в міжнародному просторі.

Сучасне міжнародне правосуддя, з огляду на різноманітність кримінальних правопорушень, стикається з глобальними викликами. Задля забезпечення міжнародного правосуддя слід розглянути механізм розслідування транснаціональної злочинності, їх глобалізаційні процеси, що спонукають до належної міжнародної координації правоохоронних органів, міжнародних організацій та інших компетентних органів держав.

Актуальність дослідження проблем розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами пов'язана з недостатністю наукової розробленості цієї проблематики та необхідністю формування дієвих практичних рекомендацій. Вищезазначене засвідчує актуальність теми, яку було обрано авторкою дисертації.

Також актуальність аргументується тим, що обрана тема дисертації пов'язана з науковими програмами, планами, темами, грантами. Передусім дисертацію виконано відповідно до положень Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Плану реалізації зовнішньополітичної діяльності України (розпорядження КМУ від 18 квітня 2023 року № 327-р); Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік (розпорядження КМУ від 16 лютого 2024 року № 137-р.); Плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (розпорядження КМУ від 23 серпня 2024 року № 792-р); Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні (постанова КМУ від 30 квітня 2024 року № 476). Дисертацію виконано відповідно до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки України на 2022–2026 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2022 року № 109), Тематики наукових досліджень і науково-технічних

(експериментальних) розробок на 2025–2029 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 травня 2024 року № 326); Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 24 грудня 2024 року, протокол № 25/1).

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 25 жовтня 2022 року (протокол № 14), зареєстрована Координаційним бюро відділень Національної академії правових наук України (№ 1122, 2023 рік).

Наукова обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертацію виконано якісно та на високому науковому рівні. Основні результати дослідження обґрунтовані, їх наукова достовірність не викликає сумнівів, оскільки вони отримані в результаті аналітичної роботи. Позитивним є вміння авторки дослідження обґрунтовувати власну думку, проводити наукову дискусію, послідовно, логічно та системно викладати матеріал. Результати дисертації мають теоретичну та практичну значущість, оскільки сформульовані висновки та пропозиції можуть бути використані у правотворчій діяльності, в науково-дослідній діяльності для подальших досліджень питань створення й діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 500-нд), освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін з криміналістики, підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 499-оп) та правозастосовній практиці для вдосконалення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, які розслідують спільні слідчі групи (акт впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 27 листопада 2025 року № 114197-2025).

Слід підкреслити, що Васюта Юлія Володимирівна здійснила якісне емпіричне дослідження зі статистичних та аналітичних матеріалів Офісу

Генерального прокурора, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, інших правоохоронних органів України, Державної судової адміністрації України, міжнародних організацій (Інтерполу). Використано результати аналізу 33 матеріалів кримінальних проваджень (кваліфікація за ст. 115 КК України «Умисне вбивство», ст. 127 КК України «Катування», ст. 149 КК України «Торгівля людьми», ст. 190 КК України «Шахрайство», ст. 209 КК України «Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом», ст. 255 КК України «Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній», ст. 258 КК України «Терористичний акт», ст. 258-6 КК України «Перетинання державного кордону України з терористичною метою», ст. 305 КК України «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів», ст. 361 КК України «Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж», ст. 438 КК України «Воєнні злочини»), 68 судових вироків за результатами розгляду кримінальних проваджень судами загальної юрисдикції, де були застосовані заходи міжнародного співробітництва. Опрацювання вищевикреслених матеріалів сприяло повноцінній аргументації сформульованих авторкою дисертації положень, висновків та рекомендацій.

На високому рівні здійснено анкетування 223 працівників практичних підрозділів, а саме: 146 слідчих Національної поліції України, 24 детективів Національного антикорупційного бюро України, 53 прокурорів щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, за результатами анкетування складено таблицю (додаток А) та аналітичну довідку (Додаток Б). Також позитивним є те, що авторка сформувала таблицю узагальнених даних вивчення 33 кримінальних проваджень щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, де акцентувала увагу на особі кримінального правопорушника як елементі при

формуванні криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, що розслідується спільною слідчою групою (Додаток В) та склала аналітичну довідку, здійснивши ретельний аналіз проблематики, яка стала предметом дослідження (Додаток Г).

Наукову новизну засвідчує складена Васютою Юлією Володимирівною порівняльна таблиця до проєкту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, у якій авторка дослідження якісно підкреслила ключові особливості функціонування спільних слідчих груп на нормативно-правовому рівні (Додаток Д).

Необхідно відзначити проведений Васютою Юлією Володимирівною ґрунтовний аналіз наукових праць за обраною проблематикою, який демонструє глибоке розуміння сучасних тенденцій доктрини та правозастосування за відповідним напрямом. Таким чином, комплексний підхід до вивчення теоретичного підґрунтя засвідчує ретельність підготовки дослідження та його відповідність сучасному рівню розвитку криміналістичної науки.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація має наукову новизну та високий рівень обґрунтування висновків. Слід підкреслити сумлінне використання авторкою дисертації широкого обсягу джерельної бази з проблематики дослідження. Васюта Юлія Володимирівна використовує науковий вид полеміки, що підкреслює вдало обрану власну методіку дослідження та раціональне використання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Дисертація є комплексним та завершеним дослідженням, а також самостійно виконаною роботою. У дисертації запропоновано низку нових положень, змін до чинного кримінального процесуального законодавства України, розкрито криміналістичні особливості вищезазначеної форми міжнародного співробітництва, вивчено та проаналізовано іноземний досвід діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень та сформовано пропозиції та рекомендації щодо впровадження найкращої міжнародної практики функціонування спільних

слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень у національну правозастосовну практику.

Результатам дисертації Васюти Юлії Володимирівни характерний високий ступінь наукової новизни, адже дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому сформовано наукові положення та практичні рекомендації щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Відповідно до вимог наукової новизни Васютою Юлією Володимирівною запропоновано низку положень, висновків і рекомендацій, а саме:

вперше:

– надано рекомендації щодо організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, основний зміст яких полягає в особливостях складання угоди про створення та діяльність спільної слідчої групи, а також інших кримінальних процесуальних документів; формуванні складу спільної слідчої групи з чітким розмежуванням обов'язків і завдань членів, відряджених членів й інших суб'єктів взаємодії; тлумаченні положень законодавства держав-сторін, які беруть участь у проведенні процесуальних дій у кримінальному провадженні; використанні сучасних інформаційних технологій зі збереження, обміну та захисту доказової інформації під час кримінального провадження; розробленні методики співпраці з правоохоронними підрозділами іноземних держав і міжнародними організаціями; розумінні членами особливостей правових систем держав – сторін угоди про створення спільної слідчої групи; встановленні вимог щодо прийнятності доказової інформації на ранньому етапі розслідування (наприклад, можливість ознайомлення з юридичними вимогами держав – членів ЄС щодо різноманітних слідчих заходів); організації додаткових тренінгів для лідерів спільної слідчої групи (наприклад, відповідно до Європейської мережі навчання суддів (EJTN) та спеціальних курсів агентства з навчання правоохоронних органів (CEPOL));

– розроблено пропозиції щодо залучення найефективнішого іноземного досвіду діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень шляхом запровадження в національну практику методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень, що здійснюють для з'ясування структури конфлікту, у ситуації якого вчинено транснаціональні кримінальні правопорушення, а також структури організацій, груп, члени яких можуть нести кримінальну відповідальність за їх вчинення. Зазначена методика забезпечує функціональну готовність правоохоронних органів ефективно реагувати в разі виявлення нових кримінальних правопорушень або під час ідентифікації осіб, які будуть притягнені до кримінальної відповідальності;

– виокремлено типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, запропоновано алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушено інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави;

– сформульовано основні положення проекту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, що враховують: підстави створення спільної слідчої групи, її склад, завдання, підслідність; організацію роботи спільної слідчої групи відповідно до норм міжнародного та національного законодавства; організацію вирішення питань службової діяльності; формування та реалізацію плану розслідування кримінальних правопорушень; забезпечення аналітичної та методичної діяльності;

удосконалено:

– завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, а саме в контексті: попередження, розкриття визначених видів кримінальних правопорушень; забезпечення збереження доказової бази

за кордоном; проведення процесуальних дій та оперативно-розшукових заходів на територіях іноземних держав для встановлення, затримання й передачі правопорушників; встановлення розширеного переліку обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні; дослідження всіх обставин кримінального правопорушення, перевірки слідчих версій, а також мінімізації наслідків вчинення транснаціональних кримінально протиправних діянь;

- систему правових засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, яка охоплює міжнародне та національне законодавство (міжнародні договори, інші міжнародні нормативно-правові акти, угоди про міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні, національне законодавство держав-сторін спільної слідчої групи);

- засади типової криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи, визначено її основні елементи, а саме: спосіб вчинення кримінального правопорушення; предмет посягання; обстановку вчинення (місце, час, умови й інші типові обставини); слідову картину; особу потерпілого; особу правопорушника. Ураховано кореляційні зв'язки між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер;

- організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в узгодженій діяльності членів і відряджених членів, мають практичне втілення в спільному плануванні, обміні інформацією, реалізації криміналістичного забезпечення, що спрямовано на виконання завдань кримінального провадження;

дістало подальшого розвитку:

- характеристика стану наукової розробленості проблематики розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами з акцентом на проблемних питаннях організації та діяльності зазначеної форми міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні;

– визначення спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування у вигляді групи, до складу якої входять представники компетентних органів України й іноземних держав, рішення про створення якої приймає Офіс Генерального прокурора за запитом слідчого органу досудового розслідування України, прокурора України та компетентних органів іноземних держав, що на підставі угоди взаємодії з компетентними органами іноземних держав для досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав, або за умови порушення інтересів іноземних держав;

– засади створення та діяльності спільних слідчих груп у кримінальному провадженні під час розслідування кримінальних правопорушень: урахування виду кримінального правопорушення; визначення правової основи та підстав взаємодії; складання узгодженого плану дій членів/відряджених членів й інших суб'єктів взаємодії; підписання та виконання угоди; складення плану розслідування кримінального правопорушення;

– пропозиції щодо криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за трьома напрямками: техніко-криміналістичним, тактико-криміналістичним і методико-криміналістичним;

– рекомендації щодо організаційно-тактичних засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень, зокрема з Інтерполом, Управлінням ООН з наркотиків і злочинності, Європейським агентством з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах країн – членів ЄС, Місією ЄС з політики безпеки та оборони, Європейським центром моніторингу наркотиків та наркоманії, Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству, міжнародною інституцією AFRIPOL у взаємодії з Інтерполом під час розслідування тероризму та кіберзлочинності, а також за сприяння Євроюсту та у взаємодії з Офісом Прокурора МКС.

Вищеокреслені положення ґрунтовно викладено у тексті дисертації, наведено переконливі аргументи щодо кожного з них, що засвідчує високий рівень їхньої наукової новизни.

Повнота викладу отриманих і сформульованих результатів у наукових працях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та висновки, які сформульовано в дисертації, відображено в 41 науковій праці, з-поміж яких 8 наукових статей, з них 6, які опубліковано у виданнях, включених Міністерством освіти і науки України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 2 – в іноземних наукових виданнях, а також 33 тези, опубліковані за результатами участі в міжнародних, всеукраїнських і міжвідомчих науково-теоретичних та науково-практичних конференціях і засіданнях круглих столів. Наукові публікації підготовлено відповідно до предмету дослідження, сприяють розв’язанню поставлених у дисертації завдань і мають високий ступінь прикладної значущості.

Основні положення та висновки дослідження оприлюднено в доповідях і виступах на міжнародних, всеукраїнських та міжвідомчих науково-теоретичних і науково-практичних конференціях, засіданнях круглих столів, а саме: «Роль юридичної науки в забезпеченні правоохоронної діяльності» (м. Київ, 25 квітня 2019 року), «Національна юридична освіта й наука в європейському та євроатлантичному вимірах» (м. Київ, 17 травня 2019 року), «Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Ірпінь, 30 жовтня 2020 року), «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (м. Київ, 19 листопада 2020 року), «Зарубіжний досвід протидії злочинності» (м. Київ, 03 грудня 2020 року), «Проблеми юридичної науки очима молодих науковців» (м. Київ, 11 березня 2021 року), «Розвиток науки і техніки: проблеми та перспективи» (м. Київ, 20 травня 2021 року), «Інновації в криміналістиці та судовій експертизі» (м. Київ, 25 листопада 2021 року), «Multidisciplinary scientific notes. Theory, history and practice» (м. Едмонтон, Канада, 01 – 04 листопада 2022 року), «XII наукові читання, присвячені пам’яті академіка В. В. Копейчикова» (м. Київ, 17 листопада 2022 року),

«Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» (м. Київ, 17 листопада 2022 року), «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (м. Київ, 25 листопада 2022 року), «Сучасні виклики та актуальні проблеми забезпечення міжнародної та національної безпеки (тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення)» (м. Дніпро, 02 грудня 2022 року), «Правоохоронні органи на захисті правопорядку та конституційних свобод в умовах миру та воєнного стану» (м. Кропивницький, 24 лютого 2023 року), «Правові засади організації та здійснення публічної влади» (м. Хмельницький, 31 березня 2023 року), «Діяльність органів правопорядку під час та після збройних конфліктів (зарубіжний досвід)» (м. Вінниця, 14 квітня 2023 року), «Правове забезпечення економічної безпеки держави» (м. Київ, 31 травня 2023 року), «Міграційна безпека: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти» (м. Івано-Франківськ, 27 вересня 2023 року), «Лінгвістика і право в безпековій сфері: зарубіжний досвід» (м. Київ, 26 жовтня 2023 року), «Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України» (м. Київ, 27 жовтня 2023 року), «Актуальні проблеми кримінального права» (м. Київ, 23 листопада 2023 року), «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (м. Київ, 30 листопада 2023 року), «Актуальні проблеми кібербезпеки в Україні в умовах воєнного стану» (м. Київ, 25 квітня 2024 року), «Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Київ, 02 травня 2024 року), «Актуальні питання судової експертизи і криміналістики» (м. Харків, 17 травня 2024 року), «Актуальність та особливості наукових досліджень в умовах воєнного стану» (м. Київ, 22 травня 2024 року), «Актуальні проблеми охорони і захисту прав та свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану та післявоєнний період» (м. Київ, 23 травня 2024 року), «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (м. Київ, 21 листопада 2024 року), «Організаційно-правові засади забезпечення сталого розвитку в Україні» (м. Кривий Ріг, 15 квітня 2025 року), «Правові механізми змагального та відкритого доступу до правосуддя: виклики євроінтеграційного процесу» (м. Київ, 30 квітня 2025

року), «Сучасні психотехнології в роботі психолога та правника» (м. Київ, 14 травня 2025 року), «Інформаційна безпека суспільства в умовах дії правового режиму воєнного стану та повоєнний період» (м. Київ, 29 травня 2025 року), «Правове регулювання підприємництва в умовах євроінтеграції України» (м. Київ, 05 червня 2025 року), «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи в умовах воєнного стану» (м. Київ, 28 листопада 2025 року), «Technology as an extension of man: the limits of the possible and new paradigms» (м. Париж, Франція, 28 квітня – 01 травня 2026 року).

Таким чином, ознайомившись із дисертацією та науковими публікаціями Васюти Юлії Володимирівни, можна дійти висновку, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані авторкою, є обґрунтованими, об'єктивними, достовірними та мають наукову новизну.

Практична значущість отриманих результатів. У дисертації Васюти Юлії Володимирівни слід підкреслити високу теоретичну та практичну значущість отриманих результатів дисертації, яка полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертації положення, висновки та пропозиції впроваджено та може бути використано в:

науково-дослідній діяльності – для подальших досліджень питань створення й діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 500-нд; додаток Е);

освітньому процесі – під час викладання навчальних дисциплін з криміналістики, підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 499-оп; додаток Е)

правозастосовній діяльності – для вдосконалення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, які розслідують спільні слідчі групи (акт впровадження Головного слідчого управління НПУ від 27 листопада 2025 року № 114197-2025; додаток Е).

Оцінка змісту дисертації. Дисертацію Васюти Юлії Володимирівни структуровано відповідно до вимог чинного законодавства. Заслугує схвалення структура дисертації, в якій у логічній послідовності від загального до окремого, у межах трьох розділів, що охоплюють десять підрозділів, чітко аргументовано теоретичні та практичні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що об'єднують десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (398 найменувань на 49 сторінках) і 7 додатків на 45 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 350 сторінок, з них основний текст – 232 сторінки. Послідовно та змістовно розкрито мету і завдання дослідження з відображенням їх у висновках до розділів і загальних висновках, що сприяє легкості та цілісності сприйняття наукової праці.

У *анотації* представлено основні тези дисертації, наведено перелік наукових публікацій, в яких зазначено основні результати дослідження. Анотацію викладено державною та англійською мовами.

У *вступі* визначено об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання, наведено актуальність обраної теми, відомості про апробацію результатів дисертації та ін.

У *розділі 1 «Теоретико-правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»* висвітлено теоретико-правові основи розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Визначено стан наукових досліджень і систематизовано проблеми розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Акцентовано на проблемі нерозробленості питання організації та діяльності спільної слідчої групи як форми міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні (підрозділ 1.1 «Стан наукових досліджень проблем розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»). Висвітлено поняття, засади створення та завдання в кримінальному провадженні спільних слідчих груп. Сформульовано авторське визначення

спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування кримінальних правопорушень. Удосконалено завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 1.2 «Поняття, підстави створення та завдання спільних слідчих груп у кримінальному провадженні»). Розглянуто правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Оптимізовано систему правових засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, яка охоплює міжнародне й національне законодавство (підрозділ 1.3 «Правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»). Окреслено зміст криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, що розслідують спільні слідчі групи. У цьому контексті акцентовано на значущості кореляційних зв'язків між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер. Доведено, що особа правопорушника є ключовим елементом під час формування криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, яке розслідує спільна слідча група (підрозділ 1.4 «Засади криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи»).

У розділі 2 «Організаційно-тактичні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами» охарактеризовано організаційно-тактичні особливості розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Розглянуто типові слідчі ситуації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, сформовано алгоритми їх вирішення. Запропоновано виокремити типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами й алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушуються інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави (підрозділ 2.1

«Типові слідчі ситуації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами й алгоритми їх вирішення»). Визначено організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в узгодженій діяльності членів і відряджених членів. Розглянуто взаємодію між слідчими, прокурорами, спеціалістами, представниками інших правоохоронних органів (підрозділ 2.2 «Взаємодія в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень»). Встановлено організаційно-тактичні засади взаємодії спільної слідчої групи з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень. Визначено особливості взаємодії спільної слідчої групи з Європолем, Євроюстом, Інтерполом, Міжнародним кримінальним судом (Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду). Надано рекомендації щодо організаційно-тактичних засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 2.3 «Взаємодія спільної слідчої групи з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень»).

У розділі 3 *«Напрями вдосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень»* присвячено аспектам удосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. сформовано основні положення проєкту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Надано рекомендації щодо організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (підрозділ 3.1 «Удосконалення організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»). Надано пропозиції з удосконалення криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за трьома напрямками: техніко-криміналістичним, тактико-криміналістичним і методико-криміналістичним. Висвітлено міжнародний рівень криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, що

здійснюють шляхом міжнародного співробітництва між правоохоронними органами держав, судово-експертними установами та міжнародними організаціями. Акцентовано на розробленні криміналістичного забезпечення збирання доказів спільною слідчою групою відповідно до міжнародних стандартів (підрозділ 3.2 «Удосконалення криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»). Розглянуто іноземний досвід діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Сформульовано пропозиції щодо його залучення до національної практики шляхом запровадження методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 3.3 «Іноземний досвід діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень і його залучення до національної практики»).

У *висновках*, що завершують основний текст дисертації, підсумовано проведене дослідження та сформульовано його результати у вигляді висновків і пропозицій.

Текст дисертації викладено державною мовою в науковому стилі, а також оформлено згідно з нормативними-правовими вимогами і стандартами, передбаченими для цього різновиду дослідження. Дисертацію підготовлено відповідно до спеціальності 081 «Право», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Дотримання академічної доброчесності. За результатами аналізу дисертації встановлено, що при використанні ідей, думок і матеріалів інших авторів здійснено посилання на їхні публікації. У повному обсязі Васютою

Юлією Володимирівною зазначено зміст власних досліджень. Таким чином, авторкою дисертації не допущено порушень вимог академічної доброчесності.

Авторка відповідально дотрималася законодавчих норм про авторське право і суміжні права. Дисертація Васюти Юлії Володимирівни є завершеною, оригінальною, самостійно виконаною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертації Васюти Юлії Володимирівни щодо сформованого комплексу теоретичних та практичних положень, криміналістичних рекомендацій сприятимуть підвищенню ефективності розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Рекомендовано використовувати результати дослідження у діяльності закладів вищої освіти, науково-дослідницьких розробках наукових установ, вченими під час написання наукових праць, плануванні дослідження з цього напрямку. Цінними є практичні рекомендації авторки дисертації щодо підвищення ефективності розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами з метою досягнення завдань кримінального провадження й забезпечення справедливого міжнародного правосуддя.

Дискусійні положення змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертацію Васюти Юлії Володимирівни, необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту, а саме:

1. У дисертації авторка слушно акцентує увагу на те, що під час розслідування кримінальних правопорушень спільні слідчі групи здійснюють комплекс процесуальних дій – слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, насамперед наводить приклади проведення таких слідчих (розшукових) дій, як огляд місця події, допит, зняття показань технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису. Крім цього, під час встановлення алгоритму розслідування типових слідчих ситуацій зазначено

наступні слідчі (розшукові) дії: огляд трупа, обшук, слідчий експеримент, пред'явлення для впізнання. Водночас, на думку рецензента, у змісті дослідження, на противагу слідчим (розшуковим) діям, негласні слідчі (розшукові) дії висвітлено в загальному кримінальному процесуальному аспекті, що потребує конкретизації з точки зору оперативно-розшукової діяльності.

2. Привертає увагу здійснений авторкою дисертації аналіз судової практики судів загальної юрисдикції. Однак постає питання: «Які висновки отримано за результатами вивчення судової практики у контексті проблематики, яка є предметом дослідження?».

Зазначені вище положення носять дискусійний характер, відображають власну наукову позицію рецензента і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час публічного захисту дисертації. Дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

ВИСНОВОК

1. Дисертація Васюти Юлії Володимирівни на тему: «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подана на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» є завершеною, самостійною, комплексною кваліфікаційною науковою працею, оригінальним науковим дослідженням на практично значущу тему. Виконана на високому теоретико-правовому рівні з практичною цінністю. У дисертації отримано нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні проблем формування теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. За результатами проведеного дослідження сформульовано авторські пропозиції з удосконалення кримінального процесуального законодавства України з урахуванням іноземного досвіду та практики його застосування. У дисертації висвітлено наукову новизну, що засвідчено авторськими теоретичними

розробками та науково-практичними рекомендаціями, обґрунтованістю отриманих результатів, прикладною значущістю для оптимізації правозастосовної практики. Архітектура роботи є послідовною та внутрішньо узгодженою, параметри обсягу встановлено відповідно до вимог, роботу підготовлено редакційно-технічно, змістовне наповнення розкриває проблематику дослідження на високому науковому рівні.

2. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами» підготовлено за спеціальністю 081 «Право» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями), а її авторка – Васюта Юлія Володимирівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

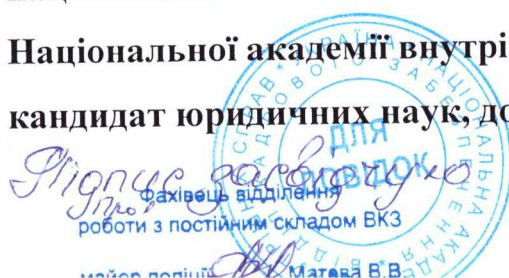
професор кафедри

оперативно-розшукової діяльності та

національної безпеки

Національної академії внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент

Надія МОРГУН